

HRVATSKI SABOR

Vijeće za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija

**IZVJEŠĆE O RADU VIJEĆA ZA GRAĐANSKI NADZOR SIGURNOSNO -
OBAVJEŠTAJNIH AGENCIJA ZA 2020. GODINU**

Zagreb, siječanj 2021.

SADRŽAJ

DIO PRVI

UVODNE NAPOMENE	3
-----------------	---

DIO DRUGI

IZVJEŠĆE O RADU VIJEĆA ZA GRAĐANSKI NADZOR SIGURNOSNO - OBAVJEŠTAJNIH AGENCIJA ZA 2020. GODINU	-
---	---

1. STATISTIČKI PODACI	4
2. ZAHTJEVI GRAĐANA	4
3. OSTALE AKTIVNOSTI VIJEĆA	6

DIO TREĆI

ZAVRŠNE NAPOMENE	6
------------------	---

DIO PRVI

UVODNE NAPOMENE

Vijeće za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija (dalje u tekstu: Vijeće) osnovano je Zakonom o sigurnosno-obavještajnom sustavu Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 79/06., 105/06. – ispravak, u daljnjem tekstu: Zakon). Člancima 110. do 114. Zakona propisan je djelokrug, sastav te način rada Vijeća.

Sukladno članku 111. stavku 1. Zakona, Vijeće prati zakonitost rada sigurnosno-obavještajnih agencija te prati i nadzire primjenu mjera tajnog prikupljanja podataka kojima se ograničavaju ustavna ljudska prava i temeljne slobode. Saznanja prikupljena obavljanjem ovih poslova Vijeće je dužno dostaviti u formi obavijesti Vijeću za nacionalnu sigurnost, predsjedniku Hrvatskoga sabora, predsjedniku Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost (dalje u tekstu: Odbor) te ravnateljima sigurnosno-obavještajnih agencija. Pored navedenog, Vijeće obavještava javnost o načinu podnošenja zahtjeva građana, državnih tijela i pravnih osoba o zamijećenim nezakonitim postupcima ili nepravilnostima u radu sigurnosno-obavještajnih agencija.

Poslove iz članka 111. ovoga Zakona Vijeće obavlja na temelju programa koji donosi odbor Hrvatskoga sabora nadležan za nacionalnu sigurnost; na temelju zahtjeva građana, državnih tijela i pravnih osoba o zamijećenim nezakonitim postupcima ili nepravilnostima u radu sigurnosno-obavještajnih agencija, osobito u slučajevima kršenja Ustavom zajamčenih ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Odredbom članka 110. stavka 5. Zakona propisano je da predsjednik i članovi Vijeća za zakonitost svog rada odgovaraju Hrvatskome saboru, a nadzor nad Vijećem provodi Odbor. Sukladno članku 7. stavku 1. Odluke o Vijeću za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija („Narodne novine“, broj 46/07., dalje u tekstu: Odluka), Vijeće djeluje pri Odboru, no u svome radu je samostalno.

Pored Zakona i Odluke, način rada Vijeća detaljnije je uređen Poslovníkom o radu Vijeća za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija (dalje u tekstu: Poslovník), čije je donošenje u nadležnosti Vijeća, uz obvezu prethodnog pribavljanja mišljenja Odbora (članak 11. Odluke o Vijeću). Trenutno važeći tekst Poslovníka usvojen je 9. srpnja 2019., a stupio je na snagu 10. srpnja 2019.

Izvjeshće o radu Vijeća donosi se sukladno članku 113. stavku 4. Zakona i članku 7. stavku 4. Odluke te članku 4. stavku 8. Poslovníka, a sadrži podatke o radu Vijeća na zahtjevima iz članka 112. Zakona te drugim aktivnostima Vijeća u izvještajnom razdoblju.

Tekst Izvjeshća o radu Vijeća za 2020. godinu usvojen je na 29. sjednici Vijeća, održanoj 11. siječnja 2021. Izvjeshće se upućuje predsjedniku Hrvatskoga sabora i klasificirano je oznakom „TAJNO“.

Radi ostvarivanja javnosti u radu Vijeća, sadržaj Izvješća u sažetom obliku, bez klasificiranih podataka, objavljuje se na mrežnoj stranici Hrvatskoga sabora, sukladno članku 30. stavku 3. Poslovnika.

Izrazi u ovom Izvješću koji imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod, neovisno o načinu na koji su uporabljeni.

DIO DRUGI

IZVJEŠĆE O RADU VIJEĆA ZA GRAĐANSKI NADZOR SIGURNOSNO - OBAVJEŠTAJNIH AGENCIJA ZA RAZDOBLJE OD 1. SIJEČNJA DO 31. PROSINCA 2020.

1. STATISTIČKI PODACI

U izvještajnom razdoblju Vijeće je održalo ukupno **11 (jedanaest)** sjednica.

Tijekom 2020. godine Vijeće je u radu imalo ukupno **28 (dvadesetosam)** zahtjeva o zamijećenim nezakinitim postupcima ili nepravilnostima u radu sigurnosno-obavještajnih agencija (dalje u tekstu: zahtjevi), od čega je obrađivalo **22 (dvadesetdva)** zahtjeva, dok je **6 (šest)** zahtjeva ostalo nerazmatrano u ovom izvještajnom razdoblju.

Vijeće je osnovalo **17 (sedamnaest)** radnih skupina, koje su održale **25 (dvadesetpet)** sastanaka. Povodom **17 (sedamnaest)** zahtjeva proveden je neposredan nadzor nad radom sigurnosno-obavještajnih agencija, na način da je povodom **13 (trinaest)** zahtjeva nadzor proveden samo nad radom SOA-e, povodom **2 (dva)** zahtjeva samo nad radom VSOA-e, dok je u **2 (dva)** predmeta nadzor proveden nad radom obje agencije.

Od ukupnog broja zahtjeva u radu, **7 (sedam)** zahtjeva je zaprimljeno u 2019. godini, a **21 (dvadesetjedan)** zahtjev je zaprimljen u ovom izvještajnom razdoblju. Od 7 (sedam) zahtjeva prenesenih iz prethodne godine, Vijeće je povodom njih **4 (četiri)** započelo postupanje u 2019., dok su **3 (tri)** zahtjeva prenesena u 2020. godinu bez postupanja u prethodnoj godini.

2. ZAHTJEVI GRAĐANA

U razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2020., Vijeće je postupalo povodom **22 (dvadesetdva)** zahtjeva građana i pravnih osoba koji se prema sadržaju zahtjeva mogu razvrstati u 4 kategorije:

- **13 (trinaest)** zahtjeva odnose se na moguće nezakinitosti ili nepravilnosti u poduzimanju mjera tajnog prikupljanja podataka iz članka 33. Zakona ili operativnih radnji sigurnosno-obavještajnih agencija poduzetih prema podnositeljima,

- **4 (četiri)** zahtjeva odnose se na moguće nezakonitosti u postupanju agencija prilikom provedbe sigurnosnih provjera nad fizičkim osobama,
- **1 (jedan)** zahtjev se odnosi na moguću zlouporabu sigurnosno-obavještajnog sustava od strane bivšeg djelatnika jedne od agencija, dok se
- **4 (četiri)** zahtjeva ne odnose na aktivnosti sigurnosno-obavještajnih agencija, odnosno ne odnose na one aktivnosti agencija koje je Vijeće ovlašteno nadzirati, stoga se Vijeće povodom istih oglasilo nenadležnim.

Od ukupno **22 (dvadesetdva)** zahtjeva obrađivana tijekom 2020. godine, postupanje Vijeća je dovršeno povodom **20 (dvadeset)** zahtjeva, dok su u **2 (dva)** predmeta aktivnosti Vijeća nedovršene.

Povodom **6 (šest)** zahtjeva građana zaprimljenih u 2020. godini, Vijeće u izvještajnom razdoblju nije započelo postupanje.

Prilikom provedbe nadzora nad radom sigurnosno-obavještajnih agencija, Vijeće je vršilo uvid u evidencije, izvješća i druge dokumente sigurnosno-obavještajnih agencija te obavljalo razgovore sa službenim osobama sigurnosno-obavještajnih agencija, sukladno članku 111. stavku 2. Zakona.

Od ukupno **17 (sedamnaest)** zahtjeva povodom kojih je proveden neposredan nadzor nad radom sigurnosno-obavještajnih agencija, u **5 (pet)** predmeta utvrđeno je da su agencije postupale prema podnositeljima (od toga se 3 predmeta odnose na provedbu sigurnosne provjere, a dva predmeta na poduzimanje mjera iz članka 33. Zakona), dok povodom preostalih **12 (dvanaest)** zahtjeva nije utvrđeno bilo kakvo postupanje sigurnosno-obavještajnih agencija.

Vijeće je u izvještajnom razdoblju povodom **1 (jednog)** zahtjeva postupilo u skladu s člankom 113. stavkom 3. Zakona, dok kod preostalih zahtjeva nisu utvrđene nezakonitosti ili nepravilnosti u radu sigurnosno-obavještajnih agencija.

4. OSTALE AKTIVNOSTI VIJEĆA

Tijekom izvještajnog razdoblja Vijeće je uočilo pravnu prazninu u odredbama važećeg Poslovnika od 10. srpnja 2019., stoga je Odboru za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost uputilo Prijedlog Poslovnika o izmjenama i dopunama Poslovnika o radu Vijeća. Naime, predloženo je uvođenje mogućnosti svojevrsnog odbijanja zahtjeva građana, ako se radi o zahtjevu po kojem je Vijeće ranije postupalo, a koji ne sadrži nove činjenice koje bi mogle utjecati na zaključak Vijeća. Isto tako, predloženo je detaljnije urediti način raspolaganja s fonogramom razgovora provedenog s podnositeljem zahtjeva.

Odbor u izvještajnom razdoblju nije raspravljao o Prijedlogu Vijeća, sukladno članku 11. Odluke o Vijeću, stoga Vijeće nije pristupilo usvajanju Prijedloga Poslovnika o izmjenama i dopunama Poslovnika o radu Vijeća.

DIO TREĆI

ZAVRŠNE NAPOMENE

Vijeće obrađuje zahtjeve sukladno redosljedu zaprimanja, osim ako iz zahtjeva ne proizlazi potreba za žurnim postupanjem.

Obzirom na epidemiju virusa SARS-Cov-2, aktivnosti Vijeća su zastale u razdoblju od 17. ožujka do 29. svibnja 2020. Naime, na 36. sjednici Predsjedništva Hrvatskoga sabora održanoj 19. ožujka 2020. utvrđena je preporuka da se radna tijela Hrvatskoga sabora ne sastaju, već rade telefonski ili putem elektroničke pošte. Obzirom da se na sjednicama Vijeća i sastancima radnih skupina Vijeća raspolaže klasificiranim podacima, ove se aktivnosti nisu mogle provoditi telefonskim putem ili elektroničkom poštom, stoga su odgođene do ostvarenja uvjeta za redovno održavanje sjednica i sastanaka radnih skupina. Aktivnosti Vijeća su intenzivno nastavljene od 29. svibnja 2020.

Vijeće od 1. rujna 2020. djeluje u sastavu od 6 članova (predsjednica i 5 članova), budući da je dotadašnji član Vijeća Gordan Bosanac podnio ostavku na svoje članstvo.